

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-ora 6 cr., a treia-ora 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Măcelarilor nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În România:

la dl Carol Schuler în București, strada Labirint nr. 4.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 creșteri v. a. sau 15 bani rom.

V. A. Urechia și generalul Türr.

Mai zilele trecute dl V. A. Urechia, președintele Ligei, a adresat generalului Türr la Paris o scrisoare, pe care am reprodus-o și noi în coloanele „Tribunei“.

Avem multă stimă pentru dl Urechia, și ne bucurăm totdeauna când vedem zelul ce-l desvoaltă în apărarea intereselor naționale.

În virtutea iubirii și prieteniei cu care ne onorează dl Urechia, și mai ales că sulează o chestie de mare importanță, trebuie să ne precisăm însă punctul nostru de vedere politic, fiind vorba de noi și de soarta noastră, a celor de dincoace de munți, chiar și atunci, când n'am fi cu totul de aceeași părere.

Nu ne împotrivim ca generalul Türr să lucreze și el pentru o bună înțelegere între Maghiari și Români, dacă poate; însă ne lipsim prea bucuros de conlucrarea sa, ba o vom combate ca și până acum, când ținta ei ar fi o distrugere a baselor politice noastre. „O federațiune de Români și de Maghiari cu popoarele balcanice“ poate să fie o idee foarte frumoasă, pentru care Türr a lucrat și până acum cu soțul seu Klapka, și mai ales cu stăpânul lor comun Kossuth. Poate-că n'am fi asistat azi, triști, la dureroasele evenimente, care se desfășurau în Transilvania, dacă „guvernul ungar“ ar fi realizat cel puțin o parte din ce ați promis principelui Cuza. Poate-că, dacă Kossuth, Klapka și Türr ar fi fost oameni de bună credință, astăzi „Ungaria ar fi mai aproape de idealul seu“. Toate acestea se poate să se fi întâmplat, fiindcă nimeni nu poate să știe, ce curs ar fi luat lucrurile în alte condiții date. Însă una o știm cu toată pozitivitatea, că poporul român s'a ferit totdeauna și se ferește și acum a da concursul seu la o politică de aventurieri. Ear' Türr și soții sei au făcut totdeauna o politică de aventurieri, și atunci când au dat promisiuni principelui Cuza.

E o greșeală a zice, că „idealul Ungariei“ e independența țării în înțeles kossuthist. Ea poate să fie un ideal al Maghiarilor, dar' nici-odată al Ungariei, care peste jumătate e alcătuită din nemaghiari. A sprigini acest

ideal înseamnă a colabora — fie și involuntar — la consolidarea maghiarismului intolerant și exclusivist. Din acest motiv și din multe altele Români au fost totdeauna dușmani ai „idealului Ungariei“ și la 1848 ei au stat pe partea „absolutismului austriac“ contra „kossuthismului liberal“ (?). Pe Dragoș, care venise la Câmpeni cu propuneri de pacificare din tabăra generalului Türr, Români l-au considerat de trădător național. Nu corăspunde cu adevărul, că „Români n'ar fi fost niciodată amicii inamicilor Ungariei“; din contră ei totdeauna au fost inimicii unei Ungarii, în chipul precum Türr și soții sei voiau să o alcătuească. Ei au fost acești inimici, și nu în mod ascuns, ci pe față; ei au vărsat chiar sângele lor pentru această inimicizie, întemeiată pe divergențe mari și principiale. Nici-odată noi n'am negociat cu kossuthiștii, fiindcă ori-ce ni-ar oferi ei, ei oferă stănd pe ruinele monarchiei habsburgice, ear' politica noastră națională se întemeiază pe consolidarea și tăria monarchiei habsburgice unitare. Eată de ce atitudinea noastră dela 1848 n'are trebuință de nici un fel de scuse, cu atât mai puțin vom să se facă aceste scuse înaintea generalului Türr, care e cunoscut ca un *comis voyageur* în materie de — distrugere a Austriei. Nu numai că nu regretăm atitudinea noastră dela 1848, ci e și îndeobște cunoscut, că partidul național român de astăzi stă pe aceleași baze, pe care a stat adunarea națională de pe Câmpul-Libertății la 3/15 Maiu.

Români nici nu sufer, ca cineva dintre ai lor să nisească la schimbarea acestor baze.

Dovada cea mai nouă, pe lângă cele multe ce s'au dat până aci, e indignarea generală ce s'a produs cu ocaziunea adunării naționale dela Sibiu contra dlui Alexandru Mocsonyi.

Din acest punct de vedere noi când auzim de o „federațiune de Români și de Maghiari“ ne gândim la o utopie sau la o tradare. Presupunând că kossuthismul ar isbuti să se realizeze „idealul“ seu, va fi atunci „mica Românie“ dispusă să-și jertfească independența sa de astăzi, încheiând o federațiune cu „marea Ungarie“? Va pute „mica Românie“ federată să se alească pe „marea Ungarie“ a respecta

drepturile noastre naționale, pe care astăzi, pe când nu e „mare“, le calcă zilnic?

Lui Ioan Brătianu, fără îndoială cel mai însemnat bărbat de stat ce l-a produs statul român modern, sau bărbatul de stat care a produs statul român modern, nu i-se poate tăgădui competența în judecarea stărilor politice românești. Dl Urechia o știe și mai bine decât noi, o constată chiar priu documentele inedite publicate în opul seu „L'Alliance des Roumains et de Hongrois“ (Bucurest 1894), că tocmai Ioan Brătianu și-a dat multe silințe pe lângă principele Cuza și împăratul Napoleon III. ca generalul Klapka să nu isbutească la București cu planurile sale de federațiune între „mica“ Românie și „marea“ Ungarie a lui Kossuth. Regele Carol, care, în cei 27 ani ai guvernării sale, a dat destule dovezi despre înțelepciunea sa, când a primit în audiență tocmai pe generalul Türr, a luat kossuthiștilor ori-ce speranță la concursul României pentru realizarea scopurilor lor. Așadar' cei mai competenți bărbai de stat, Domnitorul României, întreg poporul român de dincoace de munți, se pronunță în contra unei asemenea „federațiuni de Români și de Maghiari“.

Tot așa, nu vom spune generalului Türr că nouă Românilor de aici „puține, de tot puține concesii“ s'au făcut.

Înainte de toate noi nu cerem dela nimeni, cu atât mai puțin dela kossuthiști, nici un fel de concesione, nici mare, nici mică, nici multe, nici puține. Noi cerem și pretindem drepturile noastre, nu numai în virtutea legilor în vigoare, ci în virtutea posesiunii lor din trecut. Programul partidului național nu cuprinde nici un singur punct, prin care s'ar pretinde un drept, ce nu l'am fi avut deja; nu pretinde nimic ce alte popoare, care alcătuiesc împreună cu noi acest stat, n'ar aveau deja. Nu dela aventurieri politici, nici dela Maghiari pretindem aceste drepturi, ci le pretindem dela statul nostru și în interesul bine înțeles al acestui stat. Dacă statul ne lipsește de

aceste drepturi firești și bine înscrise, va fi rău pentru noi, dar' va fi și mai rău pentru statul poliglot, care ar trebui să se springiească pe mulțumirea nu numai a Maghiarilor, ci a tuturor popoarelor ce-l alcătuiesc.

Nu mai înțeles putem noi să apelăm la concursul cuiva, și dacă altfel se înțeleg lucrurile în străinătate și în regatul României, chiar de bărbai, care ne sânt buni amici și foarte binevoitori, vina principală e rășii noi o purtăm. Prea puțin ni-am dat silința până acum, ca lupta noastră, ca principiile noastre politice să fie în deajuns cunoscute și exact apreciate în toate părțile, dar' mai ales în cercurile politice din România.

Flourens în Ungaria. Fostul ministru de externe francez Flourens a petrecut mai multe zile în Budapesta. S'a interesat, spune „Egyetértés“, mai ales de proiectele religioase, dar' și de raporturile generale, de chestiunea română și de mișcarea agrară.

Din Praga s'a semnalat deja ziarelor vieneze că Flourens va visita și pe Cehi.

După o telegramă a unui ziar din Cluj, el va veni și în Ardeal.

Toate ziarele maghiare exploatează vederile lui Flourens în sensul proiectelor religioase, a căror nesancționare ar însemna o stîrbire a parlamentarismului — mai bine zis inicianismului — maghiar.

Nu ne îndoim, că și părerile lui asupra chestiei române vor fi cel puțin tot atât de exploitate.

Pentru aceea noi nu punem nici un temei pe spusele ziarelor maghiare și așteptăm ca Flourens să-și exprime într-un chip autentic vederile sale.

Fiind și scriitor politic, el o va și face de sigur.

Observăm deocamdată, că visita făcută numai Maghiarilor și Cehilor va fi de sigur chiorș privată — din Viena.

Cereri de nulitate respinse. Ieri li-s'a înmanat domnilor Andreiu Balteș și Ioan Popa Necșu sentența Curiei reg. adusă în ultimul proces de presă al „Tribunei“. Tot ieri li-s'a înmanat și domnilor George Moldovan și Tit Liviu Albini sentența Curiei în procesul din urmă al „Foi Poporului“. Curia a respins toate cererile de nulitate ale

acusaților și astfel toți patru vor trebui să intre nu peste mult în temniță. În același timp dl George Moldovan, care după-cum se știe a fost condamnat în cele trei procese de presă din urmă ale „Foi Poporului“ la opt luni temniță de stat și la 1 resp. 3 luni temniță ordinară, a primit citațiune, ca pe 19 Decembrie n. să se prezente înaintea tribunalului din Cluj, unde se va ține pertractarea pentru cumulara pedepselor sale.

Desperați că sancționarea proiectelor religioase întârzie, cei din seminița israilo-arpadină se tânguesc grozav în numărul dela 4 Decembrie al lui „Pesti Napló“. Ear' în numărul dela 5 c. același ziar guvernamental sfătuiește pe stăpâni să se-și deie demisia.

Vom reveni.

Proces amînat. Din cauză că Luni a fost sârbătoare, procesul „Zastavi“, sorocit pe această zi, s'a amînat până la 17 Decembrie.

Organul casei Mocsonyi în numărul seu dela 6 Decembrie scrie:

„Noi însă, care am luat o pozițiune deosebită față cu acea adunare, care și astăzi apremiem din aceleași considerațiuni principiale adunarea, o spunem franc, că nu sîntem mulțumiți cu rezultatele adunării și sîntem convinși că nu e bine ceea ce s'a făcut“.

Așa vorbește și — Pázmány.

Presa engleză despre adunare.

Marele ziar „Times“ scrie în numărul seu dela 30 Noembrie 1894, sub titlul „Situatiunea în Ungaria“ un articol, din care ni-se trimite următorul pasagi, privitor la noi și adunarea din Sibiu:

Reformele administrative în Ungaria sînt cunoscute de a fi de o necesitate urgentă. Români din Transilvania nu dau de loc semne că ar fi pacificați, partidul liberal va avea deci a-și măsura capabilitatea sa pentru arangierea acestei chestiuni, care se satisfacă populațiunea română fără a periclită unitatea țării. Asupra acestei chestiuni, ministrii ungurești ei înșiși sînt sanguini, dar' ei nu trebuie să uite, că această chestiune învoalvă considerațiuni internaționale, și ca atare, este poate cea mai serioasă din toate dificultățile cu care ei au să se lupte.

FOIȚA „TRIBUNEI“

Bucovina.

NOTIȚE ASUPRA SITUAȚIEI POLITICE

De

George Bogdan.

V. Naționalitățile Bucovinei și politica lor.

1. Rutenismul.

Programul rutean.

(Urmare.)

11. Toate comunele parohiale, în care trăiesc minorități însemnate naționale de cel puțin 500 suflete, se fie împărțite pe temeiul naționalității și limbii de conversare în două parohii, și această împărțire să se înceapă în Cernăuți, unde una din cele două parohii gr-or. existente se fie destinată pentru Ruteni și alta pentru Români.

Notă. Acest punct al programului rutean este foarte șiret formulat. Pentru a vedea ce ascunde el în dosul unei formule la aparență foarte puțin vinovate, voi face câteva calcule, voi da câteva pilde potrivite cu principiul exprimat aici.

Mai întăiu o serie de parohii cu populațiune mixtă s'ar despărți în două, una ruteană și alta română; astfel în cele mai multe locuri mixte s'ar lua Românilor ori-ce privilegiu de a mai pute contribui prin biserica română și preotul român la susținerea elementului român în perdere. Așa ar fi, luând ca temei earășii cam inexactă statistică dela 1890 în Ceahor, Cuciurmare, Molodă, Cacia, Camenca, Broscăuțul, Bănila moldo-

venească, Panca, Petrouș, Mitoca etc. Ce-i însă temerar, este gândul, că în acest chip Rutenii ar reuși să obțină deja acum ori în curând și pentru totdeauna preoți ruteni în Seret, Storojineț, unde la 1890 erau 902 suflete de Ruteni față cu 1932 Români, Rădăuți, unde erau 443 Ruteni, Suceava, unde erau 644 suflete rutene față cu 2417 Români.

În acest chip s'ar crea în toate capitalele de district, afară — până acum — numai de Câmpulung centre de rutenizare susținute pe speșele fondului religios — la care Rutenii n'au dat nici o pară, nici un petec de loc! Dela această construcție până la crearea metropoliei independente, — idee propagată în presa lor, dar' ca se nu-și facă, în considerație la valoarea ei, programul ridicol, eliminată din acesta — ar fi drumul mai scurt.

Perderile pe partea Românilor ar fi însă și altele. Câteva pilde ne vor lămuri.

Botușanița cuprindea la 1880 171 (la 1890 încă 437) Români și 226 (la 1890 392) Ruteni. Gropana avea numai Ruteni și a nume la 1890 250. Amândouă localitățile fac o singură comună bisericească. Rutenii sînt 642 și pot face, conform principiului din program, o comună bisericească-ruteană, pe când în urma principiului lor, Români sînt abandonăți și perduți.

Exemplele de acest fel sînt foarte multe. Eu le-am calculat cu multă răbdare pe toate și am găsit, că Români ar perde foarte mult și mult mai puțin ar perde Rutenii.

Dar' să ne închipuim, că s'ar concretisa principiul Rutenilor, și că ei ar obține un rezultat splendid.

Ar mai fi posibil, că după aceea Români să schimbe ușor starea lucrurilor odată consacrate? Nu li-s'ar opune mari pedeci? Nu

ar trebui să lupte cumplit pentru recăștigarea terenului odată răpit?

De pildă:

Slătioara, Geminea și Ostra fac o comună bisericească. Slătioara este română și are (la anul 1890) 322 Români, Ostra are 133 Români și 297 Ruteni, ear' Geminea 156 Români și 454 Ruteni. La 1880 încă Slătioara ar fi trebuit să fie, conform principiului rutean, abandonată și cuprinsă într-o parohie ruteană, și numai la 1890, crescînd și populația română până la cifrele date mai sus, ea ar fi putut să obțină earășii o parohie română.

În acest chip s'ar face posibil ca administrația bisericească și politică să aibă destule privilegii pentru a-și manifesta simpatii și antipatii naționale.

Al treilea soi de perderi ar fi în parohiile ce nu cuprind decât o singură comună politică, dar' nu au 500 Români. Și aici Rutenismul ar înghiți o mulțime de popor român.

În acest chip am calculat și ce ar perde Rutenii cătră Români și am găsit că în acest Anct s'ar manifestat, deși ascunsă într-o formă amăgitoare, tendința de a învoala nireea guvernului pentru a crea o formă, o constituție bisericească, în care cumplit de mulți Români s'ar perde cu siguranță.

12. Pentru creșterea unui număr de preoți de naționalitate ruteană corăspunzător numărului de credincioși gr-or. ruteni, se fie considerați la primire: în seminarul clerical în special teologii de naționalitate ruteană, și ei să fie primiți toți, dacă nu-i constatat nici un temei legal de excludere, și tuturor aspiranților ruteni la starea preoțească să li-se ușureze intrarea în seminarul clerical prin măsuri corăspunzătoare.

13. Dintre cei doi preoți, care sînt numiți în consiliul școlar al țării ca reprezentanți ai confesiunii gr-or., unul să fie totdeauna rutean.

14. La facultatea gr-or. teologică prelegerile să se țină și în limba ruteană și pentru acest scop să se sistematizeze cadre proprii cu limbă de propunere ruteană pentru toate specialitățile principale.

Notă: Observ și aici earășii tendința de a crea tot pe speșele românescului (după origine) fond religios, inteligență ruteană și agresivă.

15. Ordinul dat pentru teologii seminarului gr-or. relativ la cercetarea prelegerilor asupra limbii și literaturii rutene să se retragă imediat și dimpotrivă cercetarea prelegerilor de limbă și literatura ruteană să fie declarată ca obligată pentru toți clericii de naționalitate ruteană.

16. Pentru tinerimea gr-or. de naționalitate ruteană să se sistematizeze la toate școlăle medii din țeară profesori proprii cu limba de propunere ruteană și ocupate cu Ruteni. La școlăle populare, care sînt cercetate și de școlari gr-or. de naționalitate ruteană, să se aplice ca cateheți gr-or. numai astfel de preoți care pot să dovedească în chipul legal pomenit mai sus că cunosc cu temei limba ruteană.

Notă. De pildă, la gimnasiul din Suceava, o școală medie și el, au fost în 1893 cu toți — 10 Ruteni. Pentru acești 10 Ruteni să cere însă un profesor rutean de religie!!! Ce-ar zice atunci Polonii, care la Suceava au avut în același an 31 de gimnaziști?!

La gimnasiul din Rădăuți Rutenii au fost în anul 1892/93 tocmai — 20 de elevi.

Pentru aceeaștea să cere deci un profesor rutean special!!! Polonii avînd aici 23 de elevi, ar fi trebuit să ceară deja și ei!

Asta-i de sigur celma impertinentei de venetic!

17. La școlă cantorală să se creeze pentru școlarii de naționalitate ruteană clase proprii paralele, în care instrucția în religie și în celelalte obiecte de învățămînt să se facă exclusiv numai în limba ruteană. Ca învățător de limbă ruteană să se pună la acest institut un Rutean, care are calificația necesară pentru aceasta.

18. Școlă gr-or. populară din Cernăuți să se dividă în două părți independente, în care să se introducă la una exclusiv limba ruteană, la alta exclusiv limba română ca limbă de propunere.

Notă. O propunere de acest cuprins s'a făcut deja în dieta Bucovinei. Ea a fost respinsă. Dar' semna a fost că Rutenii cantă să-și și realizeze programul — nu ca Români!

19. Toate catechismele și cărțile de religie folosite până acum la școlăle populare, medii și speciale și scrise într-o neînțeleasă limbă amestecată să se înlocuească fără amînare cu altele corăspunzătoare scrise în limba curat ruteană și ușor la înțeles.

20. În fine peste tot, unde noi am cerut aplicarea limbii rutene, să se și folosească în adevăr limba curat ruteană, dar' la nici un caz neînțeleșul amestec de limbă ruteană-bisericească-rusească ce s'a folosit până acum, și pe care consistorul l-a favorizat.

(Va urma.)

Un meeting ținut ieri la Sibiu a luat o rezoluție, declarând că decretul ministerial ungar dizolvând comitetul central al partidului național român este constituțional și nebasat pe nici o lege. Meetingul respine imputarea că Românii din Transilvania se vor supune acelei decizii și că vor privi activitatea lor politică ca pendentă de direcțiunea guvernului. Se decide mai departe menținerea programului vechi al partidului, punând cea mai deplină încredere în membrii comitetului central, și protestând în același timp contra persecuțiilor de ori-ce soi incluzând variatele decrete legale, ordonanțe, reglementări și reguli (rules and regulations) intenționate de a avansa maghiarizarea țării. La fine, rezoluțiunea respine toate tendințele irredentiste atribuite partidului național român.

Corespondență din București.

(Situția parlamentară. — Dela Ligă.)

București, 3 Dec. n. 1894.

Corpurile legitime n-au intrat încă în desbaterile meritice ale sesiunii. Primele ședințe dela deschiderea le-au petrecut cu formalitățile constituției, alegerii comisiunilor etc., din care foarte puține concluzii se pot trage asupra situației parlamentare. Relevant este numai atâtă, că alegerile biuroului, atât în cameră cât și în senat, au produs încălțv rezultate care nu pot fi tocmai intenționate de guvern. Treceam peste alegerea din senat, unde dl V. A. Urechiă a obținut, fără de a fi candidat oficial, 32 de voturi ca candidat la vicepresidenție, voturi date aproape numai de conservatori, căci liberalii au votat cu bile albe, și ne oprim la alegerea biuroului camerei. Aici unul din candidații guvernului, dl M. Balș a rămas la prima alegere, întâmplată în 16/28 Noembrie, cu 63 voturi în balotaj și numai a doua zi, printr'o nouă votare a fost ales, pe când dl Fleva, candidatul liberal a întrunit 58 voturi, ear' dl Păucescu, candidatul conservatorilor disidenți 57. Acest număr mare de voturi întrunite de candidații opoziționali, neamănât mai mare ca la constituirea din sesiunea trecută, admit concluzia, că disidența s'oprește între conservatori, și de altă parte că ea este hotărâtă să lucre în înțelegere cu opoziția liberală contra guvernului. Ceea-ce va să zică că poziția guvernului conservator nu s'a înțărât în decursul vacanței parlamentare. Aceasta va eși, probabil, și mai mult la iveală cu prilegiul desbaterilor ce vor urma, în special asupra proiectului de lege prezentat de dl P. P. Carp despre exploatarea minelor. Sânt mulți parlamentari, chiar și între conservatori, care găsesc că citatul proiect violează siguranța proprietății private, garantată în constituție, și astfel se presupune, că dacă guvernul va susține neschimbat proiectul seu, noi membri ai majorității vor intra în șirul disidenților. Viitorul va arăta intrucât guvernul poate suporta o nouă slăbire a înfuziilor majorității.

Duminecă a ținut secția București a Ligei pentru unitatea culturală a Românilor, în sala Ateneului, adunarea sa generală. Ordinea de zi a fost alegerea comitetului pe un nou period. Au fost de față la adunare cam vre-o mie de membri ai secției, și alegerea comitetului a decurs în liniște și armonie, fără nici o notă discordantă. Au fost aleși dnii Al. Lupășcu, V. Rosetti, G. Boambă, G. Palladi, G. Frunzea, N. I. Iancovescu și M. D. Florescu. În lista aceasta sânt reprezentate

Insemnătatea studiilor slave pentru Români.

De Ioan Bogdan.

(Urmare din nr 249).

Dacă filologia slavă n'ar avé pentru noi Români decât interesul general, ce ea îl are pentru Germani, Francezi sau Englezi, ar merita să aibă un loc între studiile noastre universitare, ca o completare necesară a celorlalte studii istorice, filologice și lingvistice. Astăzi este un lucru recunoscut de toți, că istoricii Europei, mai ales ai Orientului european și ai Bizanțului, precum și lingviștii nu se pot dispensa de cunoștința limbilor slave.

Filologia slavă are însă pentru noi Români o deosebită importanță, o importanță mai mare decât pentru toate celelalte popoare neslave, deoarece noi, abstracțiune făcând de Litvani, sântem singurul popor slav în Europa, care am suferit o înfruntare directă și statornică din partea Slavilor, împrimutând și păstrând mai mulți secolii limba, literatura și cultura lor.

Vieța noastră din trecut a fost de prin veacul al 6-lea încoace într'o nedespărțită legătură cu vieța popoarelor slave, care s'au așezat în mijlocul și în giurul nostru. Încă din timpul invasiunilor barbare ne-au găsit aci Slovenii, acea seminție slavă, care din locuințele comune și străvechi ale Slavilor s'au îndreptat spre sudul Europei și au inundat

elementele naționale ale tuturor partidelor. Comitetul se va constitui în ședința sa, care va avé loc mâine, Marți. Pentru orientarea cetitorilor „Tribunei“ notez, că comitetul secției nu este a se confunda cu comitetul central al Ligei, care residează tot aici în București, nu s'a reales însă în pomenita adunare. Acest din urmă are conducerea generală a Ligei, pe când comitetul secției este menit să înscrie membri din București, să dea s'erbări și să facă diferitele demersuri pentru adunarea fondurilor. Astfel organizată secția din București sub comitetul precedent, presidat de dl Vintilă Rosetti, prin zelul și activitatea sa a și isbutit ca în 2 ani ai existenței sale să înscrie de trei-ori mai mulți membri ca mai înainte și să ridice venitul anual al secției București dela 15—16 mii de franci la 70—80 de mii. Tot dela Ligă mai pot raporta, că un cetățean din Pitești, dl Stoian Hadgi Ianov a dăruit fondului Ligei suma considerabilă de o mie franci. Sigur că până când se găsesc, pe lângă membrii cari plătesc cotisațiile ordinare, astfel de marinoși spriginitori ai causei naționale, Liga tot mai mult va crește și va înflori.

Nota Redacției. Din „Lumea nouă“ de Mercuri scoatem o informațiune, care conșună cu informațiunea corespondentului nostru. „Lumea nouă“ zice:

În cercurile politice se spune, că proiectul de lege al minelor elaborat de dl P. P. Carp va determina o scisiune în sinul actualei majorități. Conservatorii puri nu vor de loc să înainteze pe calea socialismului de stat.

Faptul că subsolul e considerat prin legea minelor ca aparținând națiunii în anumite cazuri, indispuce pe conservatorii reacționari.

Se zice chiar că ar fi vorba, ca discuțiunea proiectului dlui Carp să fie lăsată după votarea bugetelor, de teamă ca nu cumva să se întâmple vre-o scisiune puternică în sinul partidului pe tema legii minelor.

Un sfat — deochiat.

Ziarul conservator „Indépendance Roumaine“ din București ne face în nrul seu dela 2 Decembrie n. onorul de a intra și el în căeta celor-ce combat „Tribuna“. Adevărat că deocamdată ne combate foarte domol, într'un oare-care ton binevoitor, dar și cu oare-care perplexitate — știu ca omul care nu face treaba aceasta cu toată inima. Se vede cât colo, că mai marii 'i-au dat ordin să ne combată, dar' nu este convins de argumentele cu care e silit să o facă.

Argumentele însă fi sânt cam următoarele: Deși spiritul ce domnește între Români de peste munți este excelent, totuși situația prezentă și un „punct negru“, care este „intransigența agresivă și răboinică a unor individualități“. Aceste individualități am fi adevăc noi cesti dela „Tribuna“, care prin sus pomenita noastră intransigență ne-am pus în conflict cu „șefii autorizați ai mișcării naționale, a cărei cea mai înaltă expresiune a fost dl Dr. Rațiu“.

După această teribilă introducere ar crede cineva, că noi față cu „șefii

autorizați“ etc. am fost agresivi și răboinici, sau că am abandonat politica urmată de ei, politica tradițională a neamului nostru, sau că am ajuns în conflict cu „spiritul excelent al poporului“ sau că cine știe ce alte păcate de felul acesta am săvârșit. Dar' vorbă să fie. Adunarea dela 28 Noembrie a dovedit tocmai contrarul dela toate acestea, a dovedit că nimenea mai mult ca „Tribuna“ nu se găsește în conglăsuire și cu conducătorii mișcării naționale și cu sentimentul public al poporului.

Cum dară am păcătuit? Ni-o spune mai departe „Indépendance Roumaine“: „Îmitând modul de polemie violentă al ziarelor din România, „Tribuna“ exagerează cea mai mică disidență și numește trădători pe toți cei-ce nu sânt de o părere cu dînsa. Așa d. p. a făcut cu dl Mocsonyi (aha!) după articolul știut, numindu-l trădător, ear' pe aderenții sei agenți ai Ungurilor“.

Și acum urmează lucrul cel mai frumos: „Indépendance“ se tânguește, că până era în fruntea partidului dl Dr. Rațiu, d-sa știa să menageze și să netezească divergențele, așa că grație stăruințelor sale, la 1893 Români s'au prezentat în conferență cu toții și au luat hotărâri solide și unanime. Acum însă, când dl Dr. Rațiu este departe, grație intransigenței „Tribunei“, venerabilul nostru șef cu durere vede cum solidaritatea s'a nimicit și politica națională amenință să devină o politică de coterie?

După această tânguire, din care ar fi să rezulte că noi sântem de vină (!) că dl Mocsonyi a scris articolul din „Dreptatea“ și n'a venit la adunarea națională, confratele francez concludă, că e deja destul de păgubitor că în România partidele s'au divizat pe frumoasa chestie națională, și întrebă spăriat, că „ce va deveni mișcarea națională dacă ea peste munți va fi transformată într'o simplă manifestație a unei coterii?“ Ear' drept încheiere ne dă următorul sfat: „Lăsați-ne pe noi, iubite confrate, să ne sfășiem aici unii pe alții, dar' nu imitați acest rău exemplu“.

Va să zică „Tribuna“, nu dl Mocsonyi face politică de coterie, „Tribuna“ „sfășie“ pe frații sei, „Tribuna“, nu dl Mocsonyi a păpat solidaritatea etc. etc. Credem că de asemenea acușări nici nu trebuie să ne apărăm. Și după-ce ele sânt evident neintemeiate, nu primim nici sfatul, pe care confratele francez ni-l dă cu bunăvoința sa foarte deochiată.

Deochiată întâiu pentru-că este un tertip ce nu 'i face onoare unui ziar de categoria sa, că se încearcă, de dragul dlui Mocsonyi, a scoate la iveală un pretins conflict între noi și venerabilul domn Dr. Rațiu, și a doua deochiat, pentru-că prea e bătătoare la ochi solidaritatea în care „Indépendance“ a intrat contra „Tribunei“ și pentru „moderați“ cu „Țara“, cu „Dreptatea“ etc. și cu — presa maghiară.

Să se mai mire apoi cineva, după asemenea alianță, că la noi tot mai mult se acreditează părerea despre conveniența guvernului conservator al României cu cel șovinist-maghiarisător din Budapesta?

Croații

despre

A DUNAREA NAȚIONALĂ.

„Agramer Tagblatt“ (nr del 29 Noembrie n.) publică un interesant articol despre adunarea alegătorilor români. Spicium din acest articol următoarele:

„Ieri s'a ținut în Sibiu o adunare a Românilor din Transilvania, care a fost atât de bine cercetată, încât participanții numai cu mare greutate au putut să găsească adăpost în case private. Faptul acesta arată earăși odată lămurit, cât prețuesc asigurările presei maghiare, că mișcarea între Români din Ungaria s'ar mărgini la câțiva agitatori, care caută într'asta un mijloc de subsistență, pe când „bravul, nevinovatul popor“ e indiferent față cu întreaga afacerea. De astă-dată însă marea participare se poate privi cu atât mai sigur de un gradometru al intensității acțiunii române, cu cât se știe că un patriot român atât de influent ca Alexandru Mocsonyi s'a pronunțat în contra convocării adunării, și într'asta a fost spriginut și de câtra două organe de publicitate ale Românilor transilvăneni“.

Ziarul vorbește apoi despre scopul convocării adunării.

După-ce constată, că presupunerea foilor maghiare, că adunarea nu se va mărgini numai la un protest în contra ordonanței ministeriale prin care se sistează activitatea comitetului național, e foarte probabilă, continuă:

„După cât cunoaștem noi pe bărbații care s'au întrepus pentru cauza Românilor transilvăneni, acestia nu sânt astfel de oameni, despre care s'ar pute crede că ar arunca atât de ușor arma din mână, și ca dovadă de rezoluțiunea ce predominază aci vom înregistra o observare, pe care am auzit-o acum doi ani din gura unuia dintre conducătorii Românilor. Într'o convorbire asupra mișcării lor am indicat, că Maghiarii nu se vor decide atât de ușor la concesii. Dimpotrivă noi credem — așa am adaus făcând o mișcare semnificativă cu mâna — că nu e exclus ca unul sau altul dintre Români ce stau în fruntea luptei ar pute să facă „experiențe foarte simțitoare“.

„Ce are a face?“ — a fost răspunsul — „așa ceva s'a întâmplat deja altora mai buni decât mine și chestiuni de drept, cum sânt ale noastre, și au soartea lor“. Aceasta nu e de natură, spre a presupune, că cu oprirea acțiunii publice, ar pute peste tot să înceteze acțiunea, ci dimpotrivă, aceasta ne întărește foarte mult în presupunerea, că acum se va începe la Români transilvăneni lucrarea nepublică“.

După-ce înșiră acestea și scoate la iveală speranțele nutrite de Maghiari,

că guvernul României va pune capăt activității Ligei, ziarul revine la politica de naționalități a Maghiarilor.

Credem a fi destul de bine informați, scrie ziarul, asupra motivelor de care sânt conduși amicii Maghiari, dacă ei 'și-au pus ca cel mai înalt scop pentru politica lor de stat și națională contopirea etnografică. Conștii de multele defecte și de sterilitatea seminției lor, ei sânt îngrijați, că nu peste mult nu vor mai dispune de forțele fizice și intelectuale pentru păstrarea caracterului maghiar al statului ungar, dacă nule va succede cel puțin în parte asimilarea naționalităților. Această temere li-o inspiră singura observare, că de mult sânt avisați deja acum aproape în toate ramurile serviciului public și cultural în general la funcționari, învățători, profesori etc. de origine nemaghiară, și e evident, că o seminție de 4—5 milioane suflete, fie ea cu mult mai dotată în toată privință decât cea maghiară, nu poate fi în stare a acoperi pentru vecie din al seu trebuințele publice ale unei populațiuni de 15 resp. 17 milioane suflete. Un alt argument pentru direcția ce predominază astăzi în Ungaria, consistă evident în faptul, că și poporul maghiar trebuie să-și aibă ambițiunile sale, căci altfel s'ar jertfi pe sine însuși, și ambițiunea cea mai firească e tocmai absorbirea, cum zic ei, a raselor inferioare din țeară. Dar' Maghiarii s'ar fi putut deja convinge, și se vor convinge din an în an mai mult, că forța nu mai poate fi astăzi mijlocul spre a-i da statului maghiar puterile intelectuale, pe care Maghiarii singuri nu pot să 'le dea, și asta exclude în același timp și posibilitatea, că s'ar pute realiza cândva ambițiunea de care am amintit mai sus. Fără o ambiție mai nobilă, fără idealuri nu poate să dăinuască — aceasta e natural — nici rasa maghiară. Aceasta însă, în vederea raporturilor existente, pot fi căutate numai în a voi să premergi tuturora în tot ce e bun și nobil, și pentru a face aceasta nu e trebuință de forță. Dacă Maghiarii sânt în stare a se dedica cu deplin devotament acestei misiuni, atunci nu trebuie să fie îngrijați de viitorul și gloria lor. Dacă nu sânt în stare să facă aceasta, atunci mângăie-se resignații cu mângăierea, că în contra morții n'a crescut buruiana“.

„Obzor“ dela 30 Noembrie publică un articol de fond despre „Adunarea Românilor“. Reproducem din el următoarele părți:

„Chestiunea naționalităților devine tot mai puternică, de când națiunea română s'a sculat pentru a protesta în contra tendinței Maghiarilor, de a preface Ungaria într'un stat curat național maghiar“.

„De geaba a călătorit Hieronymi prin Ardeal, de geaba toată vijelia Maghiarilor în contra Românilor în delegațiunile din estan, înzadar toate persecuțiunile — chestiunea română n'a putut fi rezolvată. În acest mod. Și în ciuda acestor lucruri, Maghiarii n'au destul curajiu să se lapede de prejudeciile de până acum, după care rasa maghiară, numărând abia 4 milioane de suflete,

mai tot teritorul vechii Panonii, Daciei-Traiane, Moesiilor, Dalmației, Macedoniei, Noricului și Iliricului; acești Sloveni ne-au găsit aci, s'au așezat între noi și au trăit cu noi la un loc, până-ce cu timpul ei au împrimutat limba noastră, dându-ne în schimb o parte din instituțiile lor sociale și politice.“

Mai târziu am fost sub stăpânirea Bulgarilor în timpul primului lor imperiu și am format împreună cu dînșii al doilea imperiu bulgar, care poartă din această pricină și numele de imperiul româno-bulgar. Dela ei am împrimutat slujba bisericească slavonă în biserică și în stat. Aceste împrimuturi sânt foarte vechi, căci cele dintâi știri istorice din evul mediu asupra noastră ne găsesc cu limba slavonă în biserică și în stat. Toate manuscrisurile vechi găsite în țerile noastre și scrise de Români, precum și toate actele voveozilor nostri munteni și moldoveni, sânt făcute în această limbă.

Așadar toate manifestațiunile inteligenței românești din primele veacuri ale existenței noastre politice independente până în veacul al XVI. se făceau exclusiv în limba slavonă. Ea a continuat a trăi și în veacul al XVII. ba, cu totul nu ne-am lăpădat de dînsa decât în veacul al XVIII-lea, pentru a împrimuta o altă limbă străină, pe cea grecească. Literile slave le-am păstrat, precum știți, până mai acum 30 de ani.

Și se nu credeți că limba slavonă era la noi o limbă moartă, întrebuințată numai de popi în biserici și de diaci în cancelariile domnești, cum este d. p. astăzi limba latină

în bisericile catolice. Nu. De limba slavonă se serviau Români — bine înțeles cărturarii adevăc clerul mai înalt și boierii învățați — în afacerile lor zilnice. În această limbă se scrieau corespondențele private, zapisele, foile de zestre, testamentele, documentele de moșii și de judecăți, cu un cuvânt, toate actele scrise, câte se obișnuiau pe vremurile acelea în relațiunile dintre oameni. Ba ce este mai mult, în această limbă este depusă chiar istoriografia cea mai veche a țerilor noastre. Cronicarii și analiștii moldoveni 'și-au scris cronicile și analele lor până pe la sfârșitul veacului al XVI-lea numai în slavonește și sântem în drept a presupune, că tot așa au făcut și cronicarii și analiștii munteni în timpurile cele mai vechi.

Dacă dar' limba slavonă, fie în dialectul bulgăresc, fie în cel rusesc, a slugit strămoșilor nostri drept mijloc de comunicare a gândirii lor, nu sântem datori a o studia noi astăzi, cei cari ne ocupăm cu istoria neamului nostru, pentru a pute înțelege printr'ânsa scrierile rămase dela străbuni? Căci nimic din tot ce s'a scris în perioada cea veche a istoriei noastre nu putem înțelege fără de dînsa.

Dar' nu numai atâtă. Limba slavonă întrebuințată de străbunii nostri cum întrebuințăm noi astăzi limba franceză și germană, sau cum se întrebuința în epoca fanarotă limba grecească, n'a trecut fără să lase urme adânci asupra limbii românești. Se știe prea bine, ce sumă enormă de elemente slave posedă limba vorbită astăzi de toți Români.

Aceste elemente s'au introdus într'nsa pe două căi diferite: 1. prin contactul imediat și zilnic cu Slavii, mai ales cu vechii Sloveni apoi cu Bulgarii, Polonii și Rușii, 2. prin ierarhia bisericească și politică și prin împrimuturi literare.

Este incontestabil că o mare parte din terminii slavoni întrebuințați de toți Români, d. p. terminii privitori la ierarhia bisericească, au trecut în limba noastră pe cale literară; nu este însă mai puțin adevărat, că multe cuvinte de origine slavă, atât din domeniul lumbii din afară, cât și din domeniul stărilor sufletești, le-am luat direct dela Slavi, le-am împrimutat, așa zicând, din gura lor, întocmai cum și dînșii au împrimutat dela noi o sumă de cuvinte împreună cu o sumă de lucruri, pe care le-au văzut întâia-dată la noi. Este un lucru știut și nu trebuie să insistăm aci asupra lui, că mare parte din terminii privitori la vieța pastorală și la economia vitelor, cum sânt: cătun, strungă, baciu, turmă, chiag, brânză, urdă, zăr, rloză etc., 'i-au luat Maloroșii, Polonii, Slovaci, Cehii, Sârbii și Bulgarii dela noi.

Este dar' de neapărată trebuință pentru a studia lexiconul limbii române, să știm limbile slave, cu deosebire limba paleoslovenică, limba bulgară, sârbească, maloroasă, rusească și polonă. Lipsa acestor cunoștințe la generația trecută de învățați a fost cauza că studiile noastre loxicologice au rămas până mai deunăzi așa de slabe și defectuoase. Nu voui ilustra aceasta cu multe exemple, căci de bună-seamă fiecare din d-voastră a avut

ocasiu să cetească destule în studiile sale de limbă românească. Etimologii ca a greși din lat. gressus, nu din slav. gresiti, ca grindă din lat. grunda, nu din slav. greda, dobândă din lat. do abunde „dau cu prisos“, nu din slav. dobada, etc. etc., se găsesc cu droaia în vechile noastre tratate gramaticale și lexicologice. N'are cineva decât să iee în mână un dicționar românesc din cele vechi, d. p. dicționarul de Budă dela 1825 sau Glosarul lui Maxim și Laurian dela 1871, și se-l compare cu dicționarul etimologic al lui Cihac sau cu Magnum Etymologicum al dlui Hașdău, ca se constata la fiecare pagină progresul cel mare al etimologiei române, realizat prin aceste două lucrări de merit. S'ar putea să se poată de multe cuvinte slave în limba română — tendență născută din reacțiunea împotriva celor-ce căutau să ascundă și să elimineze aceste elemente — a produs în unele sfere ale publicului nostru o dispoziție dujmănoasă și nelcrezătoare față cu studiile slave. Aceasta a fost însă o dispoziție trecătoare. În curând se vor convinge toți — căci învățații nostri cei distinși demult sânt conșinși despre aceasta — că o cercetare serioasă și aprofundată a materialului lexical al limbii române este cu totul imposibilă fără limbile slave. Romanistul, care vrea să se ocupe cu limba română, trebuie să fie până la un oare-care punct și slavist. În întrunirea acestor două calități consistă meritul cel mare al dlui B. P. Hașdău.

trebuie să stăpânească celelalte neamuri, în număr de 13 milioane...

„Dovadă că naționalitățile nemaghiare nu disperă de starea lor, este și adunarea națională a Românilor, ce s'a ținut la 28 Nov. în Sibiu. Scopul principal al acestei adunări a fost spre a se consfăți asupra modului cum trebuie să se organizeze partidul național român, deo re-țe ministru Hieronymi a disolvat prin ordonanță acest partid“.

Ziarul croat dă apoi câteva detalii despre decurgerea conferinței, publică în extras rezoluțiunile și s'afirșește astfel:

„Această adunare are să fie fără îndoaială foarte importantă pentru dezvoltarea mai departe a chestiunii românești. Românii din Transilvania și Ungaria au dovedit, că nu s'au muiat de loc în ciuda tuturor prigonirilor fără seamăn din partea Maghiarilor și că s'au organizat cu îndoit curaj spre lupta grea pentru existența lor ca națiune...“

„Croatii urmăresc cu vii simpatii mișcarea națională în Ungaria, alipindu-se la protestarea, că Maghiarii n'au drept să sacrifice popoarele Ungariei ideii de stat național maghiar, cu atât mai puțin, cu cât vedem pe zi ce merge, că nici compromisul croato-maghiar nu este nici o paveză contra maghiarisării. De aceea Croația se combată în acea tabără, în care națiunile Ungariei se luptă pentru drepturile lor naționale.“

Poporul nostru și ADUNAREA NAȚIONALĂ.

Din etul TERNAVE-MARI, 3 Dec. n. Onorată redacțiune!

Noi, care trăim în continuă atingere cu poporul nostru, dela întemnițarea comitetului partidului național meru am fost întrebați: „Cum stăm noi acum, cine sânt în fruntea noastră, cum stau treburile noastre naționale românești, sau doară durmim somnul vecinic peste trupurile scumpulor nostri întemnițați la Seghedin și Vaț?“

Li-am răspuns și spus, că nici-odată să nu credeți, că dreapta noastră cauză va fi părăsită, că nu vom mai ave bărbați care să se pună în fruntea noastră, să ne povățuească și conducă pe drumul ales și bătut de iubiiții nostri martiri până atunci, până când justele noastre pretențiuni nu vor fi mulțumite — și nu ne-am înșelat.

Poporul s'a supus și ascultat. O ploaie cerească n'a putut să fie o mai mare binecuvântare pentru pământul ars și fript, decât convocarea alegătorilor români pentru suferetele noastre arse și fripte.

Aceasta a vrsat balsamul mângâierii în sufletele noastre, a reînălțat conștiința națională — ce a durmii se părea — la gradul superlativ.

Dovadă miile de alegători, care pe lângă toată scurtimea timpului au alergat din toate colțurile patriei la Sibiu, dovadă că inițiativa convocării au împlinit dorințele feribinte și demul așteptate; dovadă că conștiința românilor este deplin dezvoltată în poporul nostru și că atât vreme conducătorii poporului nostru vor rămâne în liniile trase de scumpulii nostri martiri, totdeauna pot fi siguri de iubirea, alipirea, încrederea și spriginul seu.

Acum știm cum stăm. Duos răsună „Doina lui Lucaci“ eară, ca să deștepte din amorțea sa și pe cel din urmă colibar, ca să se țasă în rîndurile neamului românesc.

Este veselă presa maghiară, căci după ea abia am fost 700—800 alegători la Sibiu, veselie însă în dorințe presupuse, eară eu ca român și alegător, care parte am luat la adunarea națională, tot o astfel de veselie și bucurie fi doresc de Anul-Nou. Mai este veselă că partidul național ar fi slăbit; apoi eu tot astfel de bucurii fi doresc!

Cât despre tradarea „aristocratului“ român noi toți zicem:

Este timpul suprem ca să ne știm curății odată pentru totdeauna de elementele aristocratice și autocratice. Poporul nostru este un popor democratic, cine alte însușiri are, n'are ce căuta între noi

Major.

CRONICĂ

Din temniță. Ni-se scrie din Seghedin: La 3 l. c. Invățătorul român Vasile Jian din Ciclova-montană a venit să cerceteze pe iubiiții nostri martiri. Directorul însă nu i-a dat bilete pentru dnii Dr. Rațiu, Dr. Lucaci și dl Coroianu, — numai pentru mine Mihai G. Crăciun.

Constituire. Societatea de lectură a tinerimii dela gimnaziul român din Blaj s'a constituit în 15 Noembrie n. sub conducerea on. domn Alexiu Viciu, profesor, în modul următor: Președinte: Victor Macaveiu, stud. VIII.

cl. gimn.; secretar: Eugen Pantea, st. VIII. cl. gimn.; bibliotecar: Victor I. Blăjan, stud. VIII. cl. gimn.; controlor: Wilhelm Șorban, st. cl. VIII. gimn.; notar: Iustin L. Nestor, st. cl. VII. gimn.; cassar: Octavian Mihaiu, st. cl. VII. gimn.; vice-bibliotecari: Emanoil Petcanu și Ioan Viciu, studenți cl. VII. gimn.

Prelegeri publice. Ni-se anunță, că în favorul „Reuniunii femeilor române din Sibiu“ se va da un ciclu de 12 prelegeri publice. Prima prelegere despre „Chinezi și Japonezi“, de dl Ioan Popovici, profesor la școala civilă de fete a „Asociațiunii“, va ave loc Duminecă în 9 l. c. la 4 ore și jum. p. m. în localul societății române de lectură, strada Baier nr. 1, edificiu „Albina“. Prețul de intrare pentru întreg ciclul de prelegeri 2 fl., pentru o singură prelegere 20 cr. de persoană.

Floarea națiunii... maghiare, adică tinerimea universitară din Pesta a ținut alaltăieri o adunare, în care s'a sfătuit ce să facă față cu înfrățirea studenților români, serbi și slovaci. De ce spirit rușinos au fost conduși „patrioții“, reese și din faptul, că între difteritele „moduri de procedere“, care s'au discutat a fost și o propunere, care a cerut ca Românii (studenții) să fie puși sub pază polițienească, deasemenea și localurile și cafelele unde umblă tinerimea română.

Un preot nedemn. Sub acest titlu am publicat o mică notiță în „Cronica“ unuia dintre numerii trecuți ai ziarului nostru. Preotul despre ale cărui fapte s'a vorbit în această notiță ne provoacă să aducem la lumină tot ce ne stă la dispoziție despre isprăvile sale. Am măsurat voințele sale, extragem dintr'o scrisoare sosită din Uioara și subscrisă de mai mulți poporeni următoarele, întrebând: E adevărat că păstorul sufletesc dela Uioara nu a prestat la o mare parte din credincioșii bisericii ceremonia cuvântă la Botezul Domnului, sub cuvânt că nu i-s'a împlinit pretențiunea arbitrară de 1 fl., ceea-ce până atunci nu era? E adevărat, că credincioșii au fost de vre-o 5 ori cu plânsori la ven. consistor, de unde au primit răspunsul să se împace cu păstorul sufletesc, făcând un contract relativ la salar precum a fost cel vechiu, și pârintele-protopop nu s'a învoit? E adevărat, că păstorul sufletesc a fost îndrumat din partea consistorului, ca pentru ne-prestarea ceremoniei dela Botezul Domnului, să sfințească casele, și dmsul nu a voit? E adevărat, că păstorul sufletesc nu a primit condițiunile de împăcare, ce le-a afiat de bine a i-le impune comisarul? E adevărat, că dintre rezoluțiunile numai cele dela s. archangeii Michael și Gavriil li-s'au înmanat? Pentru-ce nu și cele cu nr. 4334? E adevărat, că păstorul sufletesc nu a voit la nici un cas schimbarea curatorilor, care nu i-au împlinit oficiul cu acurateță, până-ce a fost silit la aceasta, ear' la alegerea lor s'a opus voinței poporului, neconcedându-le ca ei să-și aleagă liber pe cine voesc? E adevărat, că credincioșii s'au învoit ca cassa bisericii să fie la parochul și cheile la noii curatori sau vice-versa, și parochul nu s'a învoit? E adevărat, că în conțelegere cu superiorii oanei a subtras dela onari și pensionați, fără vrea lor, câte 1 fl.? E adevărat, că bietul cantor a fost suspendat fără motiv timp de un an din oficiu, și pe urmă a fost silit să părăsească Uioara? E adevărat, că pârintele sufletesc n'a controlat pe curatori în timp de 20 ani în manipularea banilor ce au încurs la biserică dela onari?

Neuroloage. Primim următorul anunț funebrel: Augusta Elena Glodariu, profesoară diplomată la școala froebeliană gr.-ort. română, după suferințe grele de morbus brighti în etate de 28 ani, împărțită cu Sfintele Taine, fși dete nobilul suflet azi la 6 ore dimineața în mâinile Creatorului. Despre această ireparabilă pierdere încunostițăm cu inima plină de durere pe toate rudeniile, pe toți amicii și concușii. Rămășițele pământeste ale răposatei se vor ridica Duminecă în 20 Nov. st. v. la 2 ore d. m. din locuința pârintească ulița Prundului nr. 20, și se vor înmormânta în cimitirul bisericii Sfântului Nicolae din Scheiu. Brașov, 30 Noembrie 1894. Dr. Vasile Glodariu, profesor, ca tată, Filotea Glodariu, ca mamă, Aurelian, Constantin și Iosefina ca frați și soră. Serafima ca mătușe, și Luisa ca cumnată.

Maria Pop născută Maior, preoteasă în Fărăgău a răposat la 2 Decembrie în al 75-lea an al etății și al 53-lea al fericitei sale căsătorii.

Earăși gendarmii. Din Criscior ni-se scrie: Pacinicul locuitor din această comună Nicolae Alexe aude noaptea târziu pe lângă casă tropote, ear' cănele lătrând meru. Iasă în tindă și întrebă că cine e? Atunci vede apropiindu-se dinspre grădină pe un om cu pușca și în loc de răspuns se trezește cu o palmă peste obraz reflectându-i-se că de ce nu-și leagă cănele? Apoi imediat mai capătă o lovitură strânică cu patul puștii, încât cade jos imediat de pe pragul ușii în casă! Într'aceea deșteptându-se și soția dmsului, voinicului gendarm o ia în galop la sănătoasa pe drumul comunei în jos cătră Brad. Ce o fi însemnând și această faptă a slujbașilor dela putere, cari mai astăvară strigau după miliție că i' nghit Români, nu pot să știu, dar' bietul om, totă de familie, are de suferit dureri în piept de lovitura puștii. Poate că acestea ar fi „mijloacele cultivătorilor Orientali“ și procedeele „asimilare și contopire a naționalităților“ cu rasa „domnitoare“.

Corupție. Foile maghiare aduc știrea, că Moricz Pál, vestitul politician maghiar, care pe timpul lui Tisza Kálmán a jucat

mare rol în viața parlamentului maghiar și cu deosebire în comisiunile financiare, este pus sub acuză pentru defraudare, falsificare și înșelătorie.

Deputatul Zurcan în parlamentul din Viena. Ni-se scrie: În Bucovina s'a făcut o mare și binefacătoare mișcare în alcoolismului. Resultatul a fost minunat. În cele mai multe sate domnește azi temperanța. Să nu se creadă însă, că această propagandă salutară a avut mulți amici și spriginitori. Conducătorii politici (i. e. aristocrații) fi arētuu destulă aversiune, probă „Gazeta Bucovinei“. Clerul înalt (!) s'a arățat indiferent ca în tot-deauna. Singura proețiune dela țeară, bărbații dela „Deșteptarea“ și alți câțiva tineri democrați au s'evrșit opera frumoasă. Un potop de suspiciuni, un sistem întreg de represalii și amenințări s'a pus în mișcare pentru a dărma resultatul obținut de o mână de oameni cu tragere de inimă pentru popor. Gendarmi, comisari, consilieri guverniali per-curg satele românești și se opintesc a readuce starea de mai înainte. Deputatul Zurcan a ridicat în parlamentul din Viena vocea sa în contra acestui fel de procedere a guvernului din Cernăuți. În o cuvântare lungă și foarte bine simțită valorosul deputat român din Bucovina a stigmatizat manoperele oveismului și s'a plâns despre aversiunea, pe care cercurile guvernamentale o arată mișcărilor îndreptate spre binele poporului român. Cu o francheță admirabilă la un deputat român bucovinean, a vorbit dl Dr. Zurcan și a adus o sumă covârșitoare de fapte și de casuri concrete. Discursul a făcut pretutindenea în țeară cea mai bună impresie.

Grânele române. Cetim în „Timpul“: Mai multe ziare au publicat știrea, că grânele noastre ar fi fost oprite de a intra în Ungaria. Știrea aceasta este neexactă. Faptul este următorul: Se știe că grânele noastre au o calitate mai superioară grânelor ungare, a căror făină nu se umflă dacă nu este amestecată cu grâu românesc. Lucrul acesta făcea ca în totdeauna morile ungare din Budapesta să macine și grâu românesc pentru a-l amesteca cu făina din grâu unguresc. Mai mulți deputați șovinii unguri, vędând acest lucru, au voit a face presiune asupra guvernului ungar, silindu-l a opri intrarea grânelor noastre în Ungaria, dar' n'au isbutit.

Din public.* Convocare. Prin aceasta se convoacă adunarea generală ordinară a „Reuniunii femeilor române pentru ajutorarea vędurilor sărace din Brașov și Săcele“ pe ziua Sfântului Andreiu, 30 Noembrie st. v. a. c., la orele 2 1/2 d. a., în sala cea mare a gimnaziului nostru.

Stimabilele doamne, membre ale acestei reuniuni sânt rugate a lua parte la adunare în număr cât mai mare.

Brașov, 22 Noembrie v. 1894.

Elena G. Ioan, vice-șeșed. Dr. I. Blaga, secretar.

Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacțiua nu primește răspunderea.

Mai nou.

„Magyarország“ care ne sosește tocmai când punem ziarul sub tipar vestește, că guvernul Wekerle e considerat ca căzut. În noul cabinet vor rămâne toți, afară de Wekerle, Hieronymi și Szilágyi.

SERVICIUL TELEGRAFIC

al „TRIBUNEI“.

Berlin, 6 Decembrie n. Mesagiul de tron nu produce însufletire în nici un partid. Cele mai multe foi își exprimă nemulțumirea. Conservatorii au prezentat deja astăzi propunerea anunțată în contra imigrațiunii Ovreilor. Proiectul în contra revoluționarilor, care conține înăsprirea legii penale față cu persoanele, care vor să provoace turburări, va veni săptămâna viitoare în desbatere.

Roma, 6 Decembrie n. Postul subsecretar de stat Rosano și-a depus mandatul de deputat. Rosano a fost acuzat, că ar fi sustras documente dela Banca-Romana, fapt pe care el îl declară de o minciună grosolană.

Viena, 6 Decembrie n. Ziarului „Frankfurter Zeitung“ i-s'a detras debitul postal pentru Austria. Motivul acestei măsuri se pretinde a fi articolul în afacerea Kossuth, articol în care se cuprind observări antidi-nastice.

Bibliografie.

La Institutul Tipografic, Sibiu se afă de vnzare

„Nuvele, de Russu Șirianu. Prețul unui volum este 1 fl.“

Economic.

Veniturile tutunurilor în Austria, în primul semestru 1894. Vnzările tutunurilor în primul semestru 1894, atât pentru consumațiunea indigenă cât și pentru export s'au urcat la 4.524.239 fl. și sânt superioare cu 1.311.039 fl., adică cu 32 la sută vnzărilor din primul semestru 1893.

Consumațiunea indigenă a sporit cu 89.496 țigări regalitas; 275.524 trabucos; 78.900 havana B; 219.113 panatellas; 15.961.341 cuba-portoricos; 5.502.518 portoricos; 8.994.485 țigări străine diverse și 2.333.900 țigări indigene.

Consumația țigaretelor s'a urcat la 1.583.310.374 producând 12.339.643 fl., adică în augmentare cu 1.376.290 fl. sau 11 1/2 la sută.

Consumația tabacului a scăzut cu 26.929 chilogramme, pe când aceea a tutunului de fumat a sporit cu 110.592 chilogramme.

Societățile pe acțiuni din Budapesta în 1893. După cifrele publicate de direcțiunea statistice din Budapesta, capitalul-acțiuni al stabilimentelor financiare din acel oraș se urcă la finea anului 1893 la 77.580.000 fl.; acela al societăților industriale la 80.900.000 florini; acela al companiilor de asigurare la 8.600.000 fl.; acela al societăților de transport la 13.920.000 fl., și în fine, acela al celorlalte întreprinderi la 2.230.000 fl., adică în total 183.250.000 fl.

Eată acum și dividendele mijlocii ale acestor diverse categorii: Bâncile 10,96 la sută; societățile industriale 8,30 la sută; companiile de asigurare 11,74 la sută; societățile de transport 7,39 la sută.

Producțiunea berei în Austria.

După statistica publicată de „Fremdenblatt“, producțiunea berei în Austria s'a urcat în August 1894 la 1.369.211 hect., producând un impozit de 2.540.906 fl. Întrările berei în orașul Viena se cifrează la 102.040 hect., pentru care s'au plătit taxe în valoare de 101.739 fl. Exportațiunile de bere s'au urcat în luna August 1894 la 45.077 hect., taxele percepute au fost de 81.954 fl.

Fondurile sârbești au dat zilele

acestea mult înapoi. Obligațiunile ipototecare 5 la sută dela 365 au căzut la 348,75, pe când împrumutul 5 la sută din 1890 dela 70,20 a căzut la 67,75. Se anunță plecarea ministrului de finanțe mai întâiu pentru Viena, apoi pentru Paris, în scopul de a negocia concesiunea și unificarea unei părți din împrumuturile sârbe.

Budgetul Bulgariei. Dl Ghesoff, ministru de finanțe, se ocupă acum cu elaborarea budgetului pe 1895. În budgetul pe 1894 cheltuețile erau evaluate la 89.498.005 franci. În viitorul budget pe 1895, ele nu vor trece de 80 milioane franci. Pe de altă parte, evaluarea veniturilor făcute cu cea mai mare înțelepciune, permite a afirma, că resursele tesaurului vor acoperi aceste cheltueli, și că budgetul se va presenta bine echilibrat.

LOTERIE.

Tragera din 5 Decembrie 1894.

Brünn: 3 13 21 16 33

Căilindarul zilei.

25 Noembrie (7 Decembrie) 1894.

Iulian: S. Mă Ecaterina. Gregorian: Ambrosie. Soarele: răsare 7.43 apune 3.3) m

Buletin meteorologic.

Sibiu, 6 Decembrie n. 12 oare dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosferică în mm., Temperatura după Celsius, Maximul și minimul de temperatură, Direcția vântului.

Din țeară 4 Dec. n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică în mm., Temperatura Celsius, Vântul (direcția și tăria).

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 4 Dec. n. 1894.

Table with 4 columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Prețul per 100 chilo.

Table with 4 columns: Săminte, vechi ori noue, Solul, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Prețul per 100 chilo.

Table with 4 columns: Mărfuri pe termen, Grâu, Cuceruz, Ovșe, Sept.-Oct., Mart-Apr, Mai-Iun, Iul.-Aug., Mart-Apr, Oct., Prețul per 100 chilogr., Prețul per 100 chilo.

Table with 2 columns: Produse diverse, Soțiri, Oursul.

Table with 3 columns: Produse diverse, Soțiri, Oursul.

Oursul pieței din Sibiu.

Din 6 Decembrie n. 1894.

Table with 3 columns: Hărți-monetă română, Lire turcești, Imperiali, Ruble rusești, Cump., vënd., 9.79, 11.15, 10.—, 1.82, 9.90, 11.20, 10.10, 1.50

Bursa de Budapesta.

Din 4 Dec. n. 1894.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., de aur ung. val. cor., Împrumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Împrumut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hărți austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., de credit aust., Scrierile fonciare ale institut. de cred. și economii „Albina“, Argintul, Galbeni împărătești, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de Viena.

Din 4 Dec. 1894.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Renta ung. v. c., Împrumutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune), Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune), Bonuri rurale ung., Obligatiunile desp. regalilor, Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin, Renta de hărți austriacă, de argint austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., de credit aust., Argintul, Galbeni împărătești, Napoleon-d'ori, Mărci 100 imp. germane, Londra 10 Livres sterlingi.

Bursa de București.

Din 23 Nov. v. — 4 oare p. m. Cassa Ultim.

Table with 3 columns: Renta rom. per 1875 5%, română amort. 5%, Oblig. de stat C. F. R. 6%, Renta rom. (Rur. conv.) 6%, Împrumutul municipal 5%, Scrieri func. rurale 5%, Scrieri func. rurale 7%, Idem urbane 7%, 100, 97, 90 1/2, 100 1/2, 87 1/2, 87, 1468, 430, 437, 118, 105, 280.

Schimb

Table with 2 columns: Londra 3 luni, Berlin 3 luni, Paris 3 luni, Viena, Agio.

Pentru redacție responsabil: Ioan Ciontea. Proprietar și editor: T. Liviu Albini.

Banca generală de asigurare „TRANSILVANIA”

IN SIBIU. fundată în anul 1868

asigurează prelungă condițiunile cele mai favorabile:

- a) în contra pericolului de foc și exploziune clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse de câmp, mobilii etc.
b) pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri pe casul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Dela fundarea institutului se plătiră:

Table with 2 columns: Sume asigurate pe viața, Suma fl. 1,797.150 fl. 42 cr.

Conform bilanțului pentru 1893 fondurile de rezervă și garanție se urcă la 864.028 fl. 70 cr.

Prospecte și formulare se dau gratis.

Deslușiri se dau și oferte de asigurări se primesc prin Direcțiune în Sibiu, (Strada Cismădiei Nr. 5, casa proprie), sau prin Agenturile generale și principale în Brașov (H. Hermann), Cluj și Arad, precum și prin Agenturile speciale în locurile mai însemnate.

CADOU ADMIRABIL pentru dame.

Inimă de aur double veritabil cu lanț venețian numai fl. 3 cu un elegant etui de mătășă.

Aceleași în aur de 14 carate fl. 11.50.

Se expediază numai cu rambursă.

WILH. GROSZ, juvaergiu fondat 1854.

WIEN, IV., Margarethenstrasse 45.

Institutul Tipografic în Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 21.

Biblioteca populară a „TRIBUNEI”.

- 1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
... 46. Clara Milioi. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Elena Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 90 b.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librarilor și preste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Octomvrie 1894.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (e.g., Budapest-Predeal, Budapest-Rusava-Vercerova, Copșa-mică-Sibiu-Avrig-Făgăraș) and train times.

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiilor sunt a se citi de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numeri încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.

Institut Tipografic T. Lăviu Albini.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.